

ת"פ 40049/05/15 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לנוער
לפני כבוד השופט ד"ר יגאל מרזל

ת"פ 40049-05-15 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

המאשימה:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד ג'ניה קליימן

- נגד -

הנאשם:

פלוני (קטין)

באמצעות הסניגוריה הציבורית

ע"י ב"כ עו"ד וסים דראושה

גזר דין

- עותק מותר לפרסום (בהתאם להחלטה מיום 4.11.2015) -

1. בהכרעת דין מיום 9.9.2015 נקבע שהנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן (ת/2) לאחר הסדר טיעון בין הצדדים (ת/1) שבמסגרתו הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן מבלי הסכמה או הסדר לעניין העונש. הוגש תסקיר של שירות המבחן לנוער וב"כ הצדדים טענו לעונש - ונותרה ההכרעה בעניין זה.

כתב האישום

2. בכתב האישום (המתוקן) הואשם הנאשם בחמישה אישומים (וזאת לאחר שנמחקו שני אישומים מכתב האישום המקורי). בחלק הכללי של כתב האישום צוין שבתקופה של שנה עובר להגשת כתב האישום (כלומר עובר ליום 20.5.2015) נהג הנאשם ליידות אבנים ובקבוקי תבערה לעבר מתחם "בית אורות" וזאת בתדירות של כפעמיים בשבוע. מתחם "בית אורות" הוא מתחם ובו ישיבה, אולם שמחות, קרוואנים ובתי מגורים בהם מתגוררים יהודים. המתחם ממוקם בלב שכונת א-טור בירושלים. ידוי האבנים ובקבוקי התבערה לעבר המתחם, לפי החלק הכללי של כתב האישום המתוקן, נעשה לעבר אנשים בעלי חזות יהודית ששהו במתחם וכן לעבר כלי רכב שנסעו בקרבתו ושהם נהגו אנשים בעלי חזות יהודית. ועוד נטען בכתב האישום המתוקן, שהנאשם ביצע את המעשים בין היתר מתוך מניע של גזענות ועוינות כלפי ציבור מחמת דתו.

3. פרטי האישומים בחלק המפורט של כתב האישום היו אלה: באישום הראשון הואשם הנאשם בכך שביום 10.5.2015 בשעה 19:00 לערך בסמוך למתחם, יידה כשבע אבנים לעבר המתחם ממרחק של כ-10 מטרים. האבנים פגעו בגג הקרוואנים שהיו ממוקמים באזור. בשל כך הוא הואשם בעבירה של ניסיון להיזק בזדון לפי סעיף 452 בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. באישום השני (האישום הרביעי לאחר התיקון)

הואשם הנאשם בכך שביום 27.4.2015 התקיימו הפרות סדר בשכונת א-טור במסגרתם יודו אבנים, זיקוקים ובקבוקי תבערה לעבר שוטרים וכוחות הביטחון במקום בכוונה לגרום להם לחבלות. הנאשם השתתף בהתפרעות ויידה אבנים לעבר השוטרים. הוא הואשם בשל כך בעבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 275א לחוק וכן בעבירה של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק. באישום השלישי (האישום החמישי לכתב האישום המתוקן) הואשם הנאשם בכך שבמועד לא ידוע במהלך השנה עובר להגשת כתב האישום, יידה הנאשם שלושה בקבוקי תבערה לעבר שוטרים אשר ישבו סביב שולחן במתחם. זאת - בכוונה לפגוע בהם ולגרום להם מום. אחד מבקבוקי התבערה התלקח, פגע בשולחן שהוצת ונשרף. בגין אישום זה הואשם הנאשם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק וכן בעבירה של הצתה לפי סעיף 448(רישא) לחוק. באישום הרביעי (האישום השישי לכתב האישום המתוקן) נטען שהנאשם הבחין ביום 5.5.2015 בשעה 16:30 לערך, במספר קטינים ששהו במרפסת ביתו של הרב ד' ליאור במתחם (במסגרת טיול מטעם בית ספר). לפי כתב האישום, משהבחין הנאשם בכך שיהודים יושבים על המרפסת, הוא יידה לעבר הקטינים שלוש אבנים בכוונה לפגוע בהם ולגרום להם חבלה חמורה. האבנים פגעו בשניים מיושבי המרפסת (קטינים) בהם א"ב (קטין יליד 2002). כתוצאה ממעשים אלה נגרם לא"ב חתך של 1 ס"מ בקרקפת והוא נזקק לטיפול רפואי. לקטין הנוסף נגרמה חבלה. הנאשם הואשם בשל כך בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק וכן בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק. באישום החמישי (האישום השביעי לכתב האישום המתוקן) מואשם הנאשם בכך שהוא יידה בקבוק תבערה בכוונה לפגוע ביושבי רכב ולגרום להם חבלות חמורות. יידוי בקבוק התבערה לפי אישום זה היה במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, אך בין הימים 27.4.2015 ל- 28.4.2015 בסמוך למתחם. והכל כאשר נסע ברכבו אדם בעל חזות יהודית יחד עם ילדיו. הנאשם הואשם בגין כך בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332 לחוק; חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק; וכן חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413 לחוק.

הרשעת הנאשם

4. בטיעון לעונש שנשמע לפניי ביום 14.10.2015, הסכים ב"כ הנאשם להרשעת הנאשם (קטין) ולא הייתה מחלוקת על עניין זה. במצב דברים זה ובנסיבות המקרה המתוארות, אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, כלומר: ניסיון להיזק בזדון, עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין (בצירוף סעיף 25 לחוק); הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 275א לחוק; התפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק; חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק (שלוש עבירות); הצתה, עבירה לפי סעיף 448(רישא) לחוק; חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק; סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332 לחוק; וכן חבלה במזיד ברכב, עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

תסקיר שירות המבחן

5. שירות המבחן לנוער הגיש כאמור תסקיר, עובר לטיעון לעונש. לפי התסקיר, הנאשם הוא כמעט בן 17 שנה

(יליד 1998). מדובר בנער בן למשפחה המונה זוג הורים ושבעה ילדים. הנאשם נראה קטן מכפי גילו, בעל מבנה גוף צנום. הוא למד עד כיתה ט' אך נשר מבית הספר בשל בעיות התנהגות ואי ציות להוראות המורים. לפני מעצרו בתיק זה הוא עבד בסופרמרקט. בתסקיר צוין עוד, שכנגד הנאשם מתנהל תיק נוסף בבית משפט השלום בירושלים בגין עבירת גניבה, כאשר הנאשם מכחיש עבירה זו. אשר לעובדות כתב האישום המתוקן, צוין בתסקיר שהנאשם מודה בעובדות כתב האישום באופן חלקי במובן זה שהוא מכחיש את האישום החמישי בכתב האישום המתוקן אך מודה בשאר האישומים. אציון, שבמעמד הטיעון לעונש לא נטען מפי הנאשם או בא כוחו דבר לעניין זה של אי הודאה באישום החמישי, למרות האמור בתסקיר וכן הסדר הטיעון שכלל הודאה בכל האישומים. בדיון שהתקיים לפני עובר למתן גזר הדין, ביום 3.11.2015, נשאלו הנאשם ובא כוחו על עניין זה והנאשם הודה בבית המשפט במפורש באישום זה (בשנית) וחזר על הודאתו בכל האישומים. ב"כ הנאשם טען אף הוא שהנאשם אינו חוזר בו מהודאתו בכל האישומים.

6. נשוב לתסקיר: לפי האמור בו, מסר הנאשם לשירות המבחן לנוער שהוא מתחרט על התנהגותו אף שהוא התקשה לתת הסבר להתנהגות זו ותוך שהוא הוסיף שהוא הושפע מנערים אחרים ולא חשב אז על השלכות מעשיו. הוא הביע לפני שירות המבחן חרטה על התנהגותו. למרות זאת שירות המבחן התרשם שהנאשם מתקשה לקחת אחריות מלאה על העבירות ושהוא התקשה בין היתר למסור פרטים על תכנון העבירות, הנזקים שנגרמו וחומרת העבירות שבוצעו. צוין גם שמעצרו של הנאשם היה מסר מרתיע עבורו. בכל הנוגע לקשר עם שירות המבחן, צוין בתסקיר, שבגין החשד למעורבותו בעבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב לא הגיע הנאשם לפגישות שאליהן הוא זומן והוא לא שיתף פעולה. הקשר עם שירות המבחן חודש בהמשך. לאחר מעצר הנאשם בהליך הנוכחי התקיימו פגישות בעניינו תוך בחינת האפשרות להתאמת הנאשם למסגרת חוץ-ביתית טיפולית. אך צוין עוד בתסקיר, שבועדת היכרות שנערכה לנאשם, הוא הפגין התנגדות נחרצת להשתלבות במסגרת חוץ-ביתית ואף הביע זעם וכעס על כך שהביאו אותו למסגרת. שירות המבחן נפגש עמו בשנית לעניין זה אך הנאשם המשיך להתנגד. בסיכומו של דבר צוין שירות המבחן לנוער את הקושי בלקיחת האחריות של הנאשם על העבירה ואת התיק האחר המתנהל בבית משפט השלום כמו גם את היעדר המעורבות המספקת של ההורים וכן את ההתנגדות של הנער ושל הוריו למסגרת חוץ-ביתית. כל זאת כ"גורמי סיכון". וכ"גורמי סיכוי" צוינו הרתיעה מהמעצר ומההליך המשפטי כמו גם החרטה של הנאשם על מעורבותו בעבירות.

7. המסקנה של שירות המבחן לנוער בתסקיר הייתה שבשל חומרת העבירות וריבוי, כמו גם ההתנגדות הנחרצת של הנאשם להוצאתו למסגרת חוץ-ביתית - אין שירות המבחן בא בהמלצה טיפולית כלשהי בעניינו.

טענות המאשימה לעונש

8. בטיעוניה לעונש הדגישה ב"כ המאשימה, עו"ד ג'ניה קליימן, את חומרת המעשים שבכתב האישום המתוקן. מדובר במעשים שנעשו בתדירות גבוהה יחסית ומתוך מניע של פגיעה באנשים תמימים אך ורק על רקע זהות דתית. הודגש גם הסיכון בידוי אבנים ובהשלכת בקבוקי תבערה. והודגש גם שבמקרה זה מדובר הן בפגיעה בגוף והן בפגיעה ברכוש. כל זאת ככלל. והוסף שחומרתם של מעשים אלה מקבלת תוקף מיוחד בפרט על רקע האירועים הרבים שהפכו למנת חלקם של כל תושבי העיר ירושלים בעת האחרונה על בסיס יומיומי. צוין שמדובר

ב"מכת עיר של ממש" המחייבת עלייה ברמת הענישה וההתרעה לשם שמירה על ביטחון הציבור. והודגש, שבמקרה זה מדובר בין היתר בהתרסה כלפי שוטרים כאוכפי החוק על דרך של יידוי בקבוק תבערה לעבר השוטרים (האישום החמישי לכתב האישום המתוקן). ב"כ המאשימה גם הדגישה את העונשים שקבע המחוקק לאחרונה בגין העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ואף את המגמה העולה מהצעת חוק תלויה ועומדת, להחמיר בענישה אף יותר. ואשר לעובדה שמדובר בקטין, הרי שהקטינות, כך נטען, אינה יכולה לשמש כחסינות ובמיוחד בעת הזו שבה רבים ממידי האבנים הם קטינים. ב"כ המאשימה גם התייחסה לתסקיר שירות המבחן לנוער שפורט לעיל. היא הדגישה את סירובו של הנאשם להליך שיקומי ואת הקושי שלו לקחת אחריות מלאה על העבירות.

9. לסיכום טענותיה ביקשה ב"כ המאשימה מבית משפט זה לגזור עונש מאסר בפועל של חמש שנים וכן מאסר על תנאי, כאשר צוין במפורש שעונש מבוקש זה חורג מרף הענישה הקיים והתבקש מבית המשפט להחמיר אפוא בעונשו של הנאשם על רקע התקופה הנוכחית ועל מנת שיצא מסר מרתיע בדמות ענישה מחמירה. עוד התבקש להטיל קנס על הנאשם למרות שמדובר בקטין. וכן התבקש לגזור פיצוי לטובת המתלונן א"ב באישום הרביעי (האישום השישי לכתב האישום המתוקן).

טענות הנאשם לעונש

10. הנאשם, באמצעות בא כוחו עו"ד ואסים דראושה, ביקש מבית המשפט להתמקד בנסיבותיו הספציפיות של הנאשם שהוא קטין, ולתת דגש כמצוות החוק להיבט השיקומי. נטען שהמדובר בהרשעתו הראשונה של הנאשם. הוא הועמד אמנם לדין בתיק אחר אך אשמתו טרם נקבעה בו והוא עומד על חפותו. עוד התבקש לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהוא הודה בעבירות שבכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר ובלא תמורה עונשית בעקבות הודאתו. צוין עוד, שלא מדובר רק בהודיה לפני בית המשפט אלא במצב דברים שבו הנאשם נעצר והגיע לחקירה למשטרה בגין האירוע מושא האישום הראשון. ובחקירתו זו הנאשם מיוזמתו ומרצונו החופשי סיפר על עוד מקרים וזו גם הסיבה לכך שבחלק מן האישומים הנוספים שבכתב האישום המתוקן לא מופיעים תאריכים מדויקים. לכן יש לראות את מהלך התנהגותו של הנאשם לפני רשויות אכיפת החוק בנסיבות מקרה זה, כמהלך המבטא חרטה. כמהלך המבטא לקיחת אחריות. כמהלך המבטא הכרה של הנאשם בטעויות שהוא עשה. וב"כ הנאשם ביקש עוד, שתינתן הדעת לרקע החברתי והמשפחתי של הנאשם כפי המפורט בתסקיר שירות המבחן לנוער וכמעטפת לאירועים מושא כתב האישום המתוקן. ב"כ הנאשם הוסיף, שאכן הנאשם לא הסכים למסגרת חוץ-ביתית. נטען עם זאת, שיש לתת משקל לכך ששירות המבחן ראה כעיקרון את הנאשם ואת נסיבותיו כמתאימים למסגרת חוץ-ביתית ונעשה מאמץ של שירות המבחן לנוער בעניין זה. הדבר צריך לבוא לידי ביטוי גם בגזירת עונשו של הנאשם.

11. ב"כ הנאשם גם ביקש לדייק במשמעויות של האישומים השונים בכתב האישום ומבלי להקל בהם ראש. לגבי האישום הראשון צוין שמדובר בניסיון להיזק בלבד. האישום השני (האישום הרביעי) עניינו יידוי אבנים אך לא נגרם נזק. האישום השלישי (האישום החמישי) עניינו אמנם השלכת בקבוק תבערה אולם הנזק התבטא בשולחן שהוצת ונשרף ולא מעבר לכך. האישום הרביעי (האישום השישי) מבטא אמנם נזק גוף שנגרם לקטין בשל יידוי

אבן אך מדובר בנזק מועט ובחבלה לקטין האחר. ואשר לאישום האחרון, האישום החמישי (האישום השביעי לכתב האישום המתוקן) - נטען שלא מדובר בנזק חוץ מנזק לרכב, ושבקבוק התבערה לא התלקח.

12. ב"כ הנאשם הפנה את בית המשפט לפסיקה שממנה הוא ביקש ללמוד על רף ענישה הנע בין 15 ל-20 חודשים בפועל אך טען שנסיבות מקרה זה קלות מן המקרים האחרים ויש אף דוגמאות בפסיקה לעונשים קלים בהרבה שהוטלו. ב"כ הנאשם טען גם שאין מקום לקבוע פיצוי או קנס בשל היעדר יכולת כלכלית כמו גם בשל כך שלא מדובר בעבירות בעלות היבט כלכלי. ועוד התבקש בית המשפט לנכות את ימי המעצר מן העונש הכולל שייגזר על הנאשם.

13. הנאשם עצמו, בדברו בסוף הטיעון לעונש, אמר לבית המשפט שהוא מתחרט ומתנצל.

גזירת הדין

14. אכן, בכל הקשור לחומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם, קשה למעט ממשמעותן ואף ב"כ הנאשם בטיעוניו לא ביקש לעשות כן. מדובר בעבירות שבוצעו על רקע אידיאולוגי תוך סיכון גוף ורכוש רק בשל העובדה שמדובר באנשים בעלי חזות יהודית השוהים במתחם מסוים. במעשים שבוצעו מתוך מניע של גזענות ועוינות. ולא זו אף זו, המעשים בוצעו בתדירות גבוהה יחסית - פעמיים בשבוע לפי החלק הכללי של כתב האישום ותוך יידוי אבנים ובקבוקי תבערה לעבר המתחם. המדובר אשר על כן בהעמדת מתחם הכולל ישיבה, אולם שמחות, קרוואנים ובתי מגורים, במצב מתמיד של סכנה לגוף ולרכוש. האישומים הפרטניים שבכתב האישום כוללים מספר מקרים באירועים שונים על פני ציר הזמן, במשך תקופה של שנה עובר להגשת כתב האישום. גם בכך יש משום החמרה שכן לא מדובר באירוע נקודתי או חד פעמי. באישום הראשון מדובר ביידוי של שבע אבנים בשעות הערב. באישום השני (האישום הרביעי) מדובר בהשתתפות בהתפרעות תוך יידוי אבנים לעבר שוטרים ובמסגרת הפרות סדר בשכונת א-טור. בכך יש משום חומרה נוספת הן בנטילת חלק בהתפרעות יחד עם אחרים והן בעבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות. זלזול זה בכוחות המשטרה ובגורמי אכיפת החוק לא הסתיים בכך אלא שהוא בא לידי ביטוי גם באישום השלישי (האישום החמישי) שבמסגרתו יידה הנאשם שלושה בקבוקי תבערה לעבר שוטרים. ומדובר בשוטרים שישבו סביב שולחן במתחם ותוך שאחד מהבקבוקים התלקח ואף הצית את השולחן שנשרף. מדובר ביצירת סיכון משמעותית ומידית לכוחות הביטחון ולשוטרים שישבו סביב שולחן. גם האירוע המתואר באישום הרביעי (האישום השישי) הוא בעל חומרה משל עצמו. הנאשם יידה שלוש אבנים לעבר המרפסת בידעו שמדובר בקטינים יהודים שיושבים שם. האבנים פגעו בשניים מיושבי המרפסת ונגרמה חבלה לשניהם. מדובר בסיכון מהותי שהתממש. והוגשה במסגרת הטיעון לעונש הצהרת נפגע עבירה (2/ת) של א"ב. ניתן ללמוד מהצהרת נפגע זו על הנזק שנגרם ולו בשל הפגיעה כתוצאה מאבן אחת בראשו של אדם. הן נזק לגוף והן השפעה על הנפש. ונוסף לכל אלה, הורשע הנאשם גם בעבירה החמורה של יידוי בקבוק תבערה לעבר נתיב תחבורה בכוונה לפגוע ביושבי רכב - אב עם ילדיו. והכל בשל כך שמדובר בנהג רכב שהוא בעל חזות יהודית.

15. חומרת מעשיו של הנאשם היא אפוא לא רק החומרה שבעצם יידוי האבנים - חומרה שמצאה ביטוי בפסיקה

ובענישה כדי שימוש בנשק קר (ראו למשל ע"פ 5371/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פס' 8 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן (16.9.2014)); ולא רק החומרה שבעצם יידי בקבוקי התבערה - חומרה שמצאה גם היא ביטוי בפסיקה ובענישה כדי שימוש בנשק חם (ראו למשל ע"פ 3057/13 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פס' 12 לפסק דינו של כב' השופט א' שהם והאסמכתאות **שם** (2.7.2013)); אלא בנוסף לכך חומרה הבאה לידי ביטוי בגרימת נזקים לגוף ולרכוש ובסיכון של שוטרים וכוחות ביטחון. כל זאת במספר אירועים נפרדים ובמשך תקופה ממושכת. כל זאת בשל מניע אידיאולוגי גזעני ובשל השתייכות דתית של הנפגעים (ראו והשוו ע"פ 3702/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פס' 11 לפסק דינו של כב' השופט א' שהם (28.9.2014)).

16. ואכן ניתן לראות מן הפסיקה הרבה שהוגשה לעיוני ופסיקה נוספת, את החומרה המיוחסת לעבירות מעין אלה ובנסיבות דומות. חומרה, הבאה לידי ביטוי באמירות מפורשות בעניין ההכרח בקביעת רף ענישה מרתיע: בין היתר בקביעת עונשי מאסר בפועל למרות שמדובר בקטינים (ראו ע"פ 5371/14 **הנ"ל**, בפס' 9); ובגזירת עונשי מאסר בפועל ממושכים בגין ביצוע עבירות דומות לאלה (ראו להלן).

17. ועל כל האמור לעיל יש עוד להוסיף, את המציאות המיוחדת והקשה שמצויים אנו בה בעת הזו. טענה כאמור ב"כ המאשימה לפניי, והדברים לא נסתרו, שמדובר ב"מכת עיר של ממש". והתבקש בשל כך כאמור שיינתן ביטוי ענישתי מרתיע לביצוע עבירות מעין אלה. והדברים אכן מוצאים גם ביטוי בתיקוני חקיקה שונים (וראו סעיף 332א לחוק העונשין, לאחר תיקונו (תיקון 119, מיום 20.7.2015) ולעניין האישום החמישי (האישום השביעי) - המלמד על ההחמרה בנדון (הגם שאין הוא חל על הנאשם); כן ראו הצעת חוק העונשין (תיקון 122) (הוראת שעה), (התשע"ו-2015, ה"ח 84) שהתקבלה בקריאה שנייה ושלישית ביום 2.11.2015 שאינה חלה על הנאשם אך קובעת עונשי מינימום לגבי חלק מהמעשים שבהם הורשע הנאשם). והגם שהמעשים שבהם הורשע הנאשם אירעו בתקופת זמן של שנה עובר להגשת כתב האישום בחודש מאי 2015, ולא בתקופה המאוחרת לכך הקרובה יותר למועד מתן גזר הדין; והגם שתיקוני החקיקה המחמירים שלעיל אינם חלים על הנאשם, לא ניתן להתעלם מחשיבות ההרתעה בעבירות אלה הנמשכות גם לפי כתב האישום עצמו במשך תקופה ארוכה על כל המשתמע מכך במונחי הפגיעה בערכים המוגנים בעבירות אלה של שלמות הגוף; ההגנה על כוחות הביטחון; שלמות הרכוש; ובמובן רחב יותר - הסדר הציבורי והיכולת לקיים מרקם חיים עירוני ככזה - תרתי משמע.

18. ולעניין המציאות הנמשכת שבה מדובר - תעיד הפסיקה הרבה, שתיסקר בהרחבה להלן. פסיקה, שהצטברה נוכח אירועים חוזרים ונשנים מעין אלו (למרבה הצער). פסיקה, שממנה עולה שגם קודם לנעשה ברחובות העיר בעת האחרונה, מדובר אכן ב"מכת עיר" של ממש. ו"מכת עיר" זו, מחייבת היא מתן משקל משמעותי לשיקול ההרתעה - הן הרתעת היחיד והן הרתעת הרבים.

19. ב"כ הצדדים הפנו את בית המשפט לפסיקה במקרים דומים שבהם נגזרו עונשי מאסר. בפרשת **פלוני** (ע"פ 3702/14 שלעיל) נגזרו 22 חודשים לריצוי בפועל בגין שלושה אירועים של יידי בקבוקי תבערה ובלא נזק גוף; כך בדומה לע"פ 1163/07 **אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל** (6.3.2007). בת"פ (י-ם) 6298-04-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (11.12.2013), נגזרו 24 חודשים לריצוי בפועל (שהופחתו לכדי 18 חודשים בשל כדור גומי שנורה לעבר הנאשם). שם דובר במספר אירועים קטן יותר אך בדומה - באירועים חמורים של יידי בקבוקי

תבערה לעבר כוחות ביטחון. בע"פ 2431/15 פלוני נ' מדינת ישראל (9.9.2015), נגזרו בערעור 12 חודשי מאסר בפועל, אך דובר באירוע יחיד של ידיו אבנים. בפסק הדין בע"פ 3582/13 סעד נ' מדינת ישראל (29.1.2014), הופחת עונש מאסר בפועל לכדי 28 חודשים בפועל מקום בו דובר ב"בגירים צעירים". שם דובר אמנם בבגירים, אולם בשני אישומים, ובלא נזק לגוף ולרכוש. בע"פ 5107/14 פלוני נ' מדינת ישראל (24.2.2015), הושת עונש של 22 חודשי מאסר בפועל על קטין בן 15. שם אמנם מדובר היה באירוע חמור בחבורה, שכלל פגיעה באבן בפעוטה בת שנתיים לאחר שיודה גם בקבוק תבערה. אך מדובר היה באירוע יחיד. עוד אציין את פסק הדין בע"פ 3057/13 הנ"ל בו נקבע עונש מאסר של 20 חודשים על קטין בגין שתי הזדמנויות של השלכת בקבוקי תבערה וחמש הזדמנויות של ידיו אבנים לעבר רכבי ביטחון. באותו המקרה מדובר אמנם בנאשם שהיה לו עבר פלילי; אך בדומה לענייננו - מדובר במספר מקרים ובמספר אירועים. אולם פסק דין זה הוא מיום 2.7.2013 ולפי המתואר בו לא הייתה פגיעה בגוף - בשונה מענייננו; ואין בו אירוע הדומה בחומרתו לידי בקבוקי תבערה לעבר שוטרים המסבים סביב שולחן. דומה יותר לענייננו הוא גזר הדין שניתן בידי כב' השופט י' נועם בת"פ 48354-01-13 (מיום 8.4.2013) בו נגזר עונש של 33 חודשי מאסר בפועל על קטין, ובגין עבירות של ייצור ונשיאת נשק; הצתה וניסיון הצתה וכן ניסיון להיזק ברכוש. באותו מקרה דובר בארבעה אישומים של ידיו בקבוקי תבערה (וכן זיקוקים ואבנים). באותו המקרה היה אמנם לנאשם עבר פלילי (ובשל כך הופעל מאסר על תנאי בנוסף, כך שהעונש הכולל עמד על 38 חודשים לריצוי בפועל). אולם בה בעת, דובר בפחות אישומים; באין נזק גוף; ובהרשעה בסעיפי חוק שהעונש בצדם נמוך מזה שלפני. ועל כך יש להוסיף גם את הזמן שחלף מאז מתן גזר דין זה, זמן שבמהלכו - כעולה מכל הפסיקה שלעיל - חוזרים על עצמם ונשנים אירועים מעין אלה למרות החמרת הענישה וכדי צורך במבט נוסף על מדיניות הענישה בעבירות מעין אלה ולעת הזו.

20. ויש להדגיש, את חומרת סעיפי העבירה בהם הורשע הנאשם במקרה זה לפי הודאתו. הנאשם במקרה שלפני הורשע (בין היתר), ב-4 עבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א) לחוק העונשין. העונש המרבי בגין עבירה זו הוא עשרים שנות מאסר. הנאשם גם הורשע בעבירה לפי סעיף 332 לחוק, שעניינה סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה. גם בגין עבירה זו נקבע עונש מרבי של עשרים שנה. יש לתת את הדעת אפוא, לעניין זה, ובמובחן מסעיפי האישום שנדונו במקרים אחרים, ועל הצטברותם במקרה דנן.

21. אשר לגזר הדין בת"פ 39909-05-15, שניתן זה מקרוב בידי כב' השופט א' רומנוב (7.10.2015), הרי ששם דובר אמנם בקטינים; אולם במספר מצומצם יותר של אישומים ובעבירות של ניסיון הצתה (בלבד) - לעומת ריבוי העבירות והנסיבות במקרה שלפני הכוללות נזק לגוף ולרכוש, חבלה בכוונה מחמירה של אנשי כוחות הביטחון וכן סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. באותו מקרה נגזר עונש מאסר בפועל של 20 חודשים על הנאשם שהורשע בכל האישומים.

22. אולם לבד מן השוני בין נסיבות המקרה שלפני לנסיבות כל מקרה ומקרה אחר, כטבעם של דברים, יש על פניו כמוסבר, טעם ומקום לנקוט באמת מידה מחמירה בנסיבות מקרה מעין אלה שלפני מן הטעמים שלעיל שעניינם חומרת עבירות חוזרות ונשנות מעין אלו ונוכח חשיבות ההתרעה בנדון. וראו את שצוין בע"פ 1163/07 הנ"ל, דברי כב' השופטת ע' ארבל, שלפיהם "כבר ציינתי זה מכבר שעל בתי המשפט 'להעביר מסר חד משמעי ונוקב של הרתעה מפני מעשים אלו שחוזרים ונשנים לצערנו ולא פעם מסתיימים בפגיעה ממש', וכן כי במעשים

אלו שמבוצעים על רקע אידיאולוגי-לאומני נדחים שיקולי ענישה אחרים מפני שיקול ההרתעה". יפים לעניין זה גם דבריו של כב' השופט א' לוי (ז"ל), בע"פ 1777/11 פלוני נ' מדינת ישראל (2.6.2011), בו ציין: "ידידי אבנים הוא שימוש בנשק קר, שלמרבה הדאבה כבר גבה את מחירו גם בחיי אדם. תופעה זו שכיחה במקומותינו, ולרוב נוטלים בה חלק צעירים הפועלים מטעמים של השקפת עולם. עקב גילם הצעיר של המבצעים נהגו בהם בתי המשפט תקופה ארוכה בדרך של ענישה מתונה, אולם נראה שיש מי שראה בכך גישה מקלה, ועל כן לא השיגה אותה ענישה את מטרת ההרתעה". דברים אלו רלבנטיים הם, כך נראה, אף לענייננו.

23. לזכות הנאשם יש אכן לזקוף את העובדה שמדובר בקטין. הנאשם קרוב לגיל 17 בעת הזו והוא ביצע את העבירות בהיותו כבן 15 שנים וחצי עד 16 שנים וחצי. שירות המבחן ציין בתסקיר כאמור שהנאשם נראה קטן מכפי גילו. עניין זה אכן ניכר, וזו הייתה גם ההתרשמות של מותב זה במהלך הדיונים שהיו לפני בית המשפט. נוסף על כך יש אכן בתסקיר שירות המבחן תיאור נסיבתי לעניין נשירת הנאשם מבית הספר ויכולותיו האישיות כמו גם הרקע המשפחתי ומעורבות הוריו. שיקולים אלה בוודאי שיש להם משקל שעה שמדובר בקטין. עם זאת, צוין כבר בפסיקה שהקטינות אינה מהווה חסינות (ראו ע"פ 5026/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 6 לפסק דינו של כב' השופט נ' סולברג (10.2.2013)). ועוד צוין, בהקשרים דומים לעבירות מושא כתב האישום הנוכחי, שלמרות חשיבותו של שיקול השיקום שהוא שיקול מרכזי מקום בו מדובר בקטין, הרי ששיקול שיקומי זה נסוג הוא מפני שיקולים חשובים ממנו ובהם שלמות הגוף וביטחון הציבור (ראו ע"פ 5026/12 הנ"ל, בפס' 7; כן ראו ע"פ 5371/14 הנ"ל, בפס' 9). אין ללמוד מכך שאין כל משקל להיות הנאשם קטין ולנסיבותיו האישיות. אך לא ניתן בנסיבות המקרה לתת לשיקול זה משקל משמעותי ומכריע ויש לתת את הדגש לחומרת העבירות ולנסיבות ביצוען. כך בכלל וכך בפרט, נוכח העובדה ששירות המבחן לנוער לא בא בהמלצה בעניינו של הנאשם. ועמדתו זו של שירות המבחן לנוער באה לאחר סירוב מתמשך של הנאשם בהתייחס לניסיון לבחון את התאמתו למסגרת טיפולית חוץ-ביתית. משמעות הדבר היא שבנסיבות המקרה הקונקרטיות לא עומדות לפני בית המשפט המלצה שיקומית או תכנית שיקומית. וגם אם, כהדגשת ב"כ הנאשם, שירות המבחן לנוער סבר מלכתחילה שיש מקום לבחינת אפיק שיקום בעניינו של הנאשם, הרי שבסופו של יום, בהעדר שיתוף פעולה מצדו של הנאשם ומצד הוריו - לא עומד עניין זה בעת הזו על הפרק כעניין מעשי וממילא המשקל שיש לתת לטיעון בעניין זה הוא מוגבל.

24. בכל הקשור בלקיחת האחריות של הנאשם, הרי שגם בעניין זה קיים קושי כפי העולה מתסקיר שירות המבחן. הנאשם הודה אמנם בביצוע העבירות שבכתב האישום המתוקן לפני בית המשפט ומסר לשירות המבחן שהוא למד את הלקח. אולם התרשמות שירות המבחן הייתה שהנאשם מתקשה כאמור לקחת אחריות מלאה על המיוחס לו בכתב האישום. תלוי ועומד נגדו כתב אישום בתיק אחר. לא מדובר אפוא במקרה שניתן לקבוע בו שהנסיבות מראות על חרטה מלאה ועל לקיחת אחריות מלאה על כל המשתמע מכך.

25. עם זאת יש אכן לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהוא הודה בכתב האישום המתוקן מבלי לקבל כל תמורה עונשית (כדברי סניגורו) ולא נסתרו גם טענות הסניגור לעניין המידע המשמעותי שמסר הנאשם במסגרת חקירתו וכדי יצירת התשתית העובדתית מיוזמתו שלו לרוב רובו של כתב האישום. לעניין זה מצאתי מקום אכן לתת משקל כפי הנתען, וכדי הקלה בעונשו של הנאשם.

26. בשקלול כל הנתונים שלעיל, ותוך התחשבות כאמור גם בהיבטי הזכות העומדים בנסיבות המקרה לנאשם - הקטין - חרף חומרת העבירות והקושי בלקיחת האחריות כמו גם היעדר המלצה של שירות המבחן לנוער, נגזרים על הנאשם העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל של 40 חודשים החל מיום מעצרו (10.5.2015).
- ב. מאסר על תנאי של 10 חודשים אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה שבה הורשע בתיק זה; למעט העבירות לפי סעיפים 452, 413 וכן 152 שעונש המאסר המותנה בגין ולאותה התקופה, יעמוד על 4 חודשים.
- ג. קנס בסך 2,500 ₪ או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון יעשה תוך ששה חודשים ממועד השחרור מהמאסר. אי תשלום אחד התשלומים במועד יעמיד את מלוא הקנס לפירעון מיידי.
- ד. פיצוי למתלונן א"ב (באישום הרביעי - הוא האישום השישי לכתב האישום המתוקן) בסך של 2,500 ₪. הפיצוי ישולם בתוך ששה חודשים ממועד שחרור הנאשם מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"א חשוון תשע"ו, 03 נובמבר 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשם וסניגורו (שתרגם בהסכמה לשפה הערבית).

עותק מותר לפרסום בהתאם להחלטה מיום 4.11.2015.